

TRGOVSKI LIST

Casopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 15. septembra 1925.

Telefon št. 552.

STEV. 108.

Plat zvona.

Gorenjski svet v okrilju očeta Stola, roznate Begunjsčice in senčne Možaklje štejemo med najlepše dele svoje dežele. Vsa ta zemlja od zdrave radovljiške planote preko Lesc, Zirovnice, Javornika in Jesenic vse do Mojstrane in Dovja je gosto posejana s selišči in precej dobro obljudena, pa dasi rodna in pridna, ne more rediti svojih prebivalcev. Premalo je tega lepega sveta, da bi hranil ondetni rod. Tako sila razmer žene človeka, da išče drugega zasluzka. Ni slučaj, da so po teh krajih ljudje že rano začeli iskati postranski zasluzke v kupčiji in obrtniji, ti na svojo roko, oni kot delavci v podjetjih drugih. Les, ruda, železo, volna, sukno, pletenine, krzno so jemali v delo, sprva skromno, očakovsko, pozneje naprednejše tako, da ti danes že komaj prizaneso potočku jačjega strmeča. Malone vsak je vprežen, od hiše do hiše mora pomagati pri delu.

Kupčevanje in obrtnija odpira glavo, bistri razum, uri in vezba roke. Kjer gre od očeta do sina obrtno delo, nastaja rod svoje vrste, pripraven in sposoben za delo tudi v velikih podjetjih. Ni slučaj, kar zanese podjetnika in kraje s takim prebivalstvom, ki je dobro porabno za delo. Po njegovi vzgoji ga priučiš zlahka tudi novemu delu. Ni slučaj, da pri nas nastajajo industrije. Podjetniki vedo, da dobe v naših krajih delavce, ki so spretni in se hitro uče.

Pred mnogimi desetletji je v naši gornji savski dolini začelo železarstvo na veliko. Od starih časov so bili tu dobri nastavki, zdrav temelj za izgraditev velike obrtnosti. Na Jesenicah in Javorniku je nastalo veliko železno podjetje, ki je utisnilo poseben značaj nekaj idilno mirni dolini. S podjetjem so se dvigali in širili ti kraji sami. Privlačnost velikega podjetja sega dokaj kilometrov navzdol in navzgor. Polagoma in skoro neobčutno gre razvoj dalje. Človeku, prebivalstvu v vsakdanjem delu komaj prihaja do zavesti, kako tesno je posredno in neposredno zvezano njihovo življenje z delom in obstankom podjetja. Sto in sto delavcev s številnimi rodbinami, številnimi uradniki s svojci, vrednost in donosnost hišne in kmečke posesti, pisano število trgovcev, kramarjev, rokodelcev, krčmarjev, živi posredno ali neposredno od tovarniškega podjetja.

Strašen bi bil stresljaj na Jesenicah, Javorniku, Koroški Beli pa daleč gori proti Mojstrani in globoko dol v radovljiški planoti in begunjskem polju, ako bi moralo nehati delo v železnih tovarnah na Savi in Javorniku. Misli, kakor hočeš o veliki industriji, ali premisli od početka do kraja strašne gospodarske in socialne posledice, katere nastanejo v vseh teh krajih, če ustavijo delo tovarne za železo na Jesenicah in Javorniku.

Nesreča bi bila strašna in posledice za tisoče grozne. Beda in siromašnost neogibna.

Ni namen teh izvajanj vzbuditi strah in razburjati prebivalstvo, ki mora težko delati, pa vendar živi ob zasluzku na domačih tleh, ki so mu ljuba. Ali položaj je na žalost strašno resen in nevarnost je večja in bližja nego se navadno misli. Sila je velika in treba je z vso resnostjo opozoriti vso našo javnost, vse naše odgovorne faktorje, osobito naše parlamentarce, da preti z vso resnostjo nevarnost ustavitve dela na Jesenicah in na Ja-

vorniku, ako vlada ne izprevidi strašne znote, napravljene glede železne industrije po pogodbi z Avstrijo, ter ne pomaga ogroženemu domačemu delu po predlogih, ki so došli ministrstvu v Beogradu potom poklicanega gospodarskega zastopstva v Ljubljani.

Od prevrata dalje se železna industrija na naših tleh vobče nahaja v prav težkem položaju, posebej pa še jeseniška. Dasi je od prevrata dalje ponovno pričlo neugodnih razmer kazalo, prenehati z delom, je vodstvo jeseniškega podjetja vztrajalo v nadi, da pride do najpotrebnejše zaščite. Leta so potekla. Prišla je naposled nova carina, ki bi dajala najpotrebnejšo oporo napram inozemski neizbirni in nadmočni konkurenci. Toda v trgovinski pogodbi z Avstrijo je železna industrija na mah izgubila, za kar se je dolga leta trudila v interesu svojega obstanka. Položaj se je pod novim carinskim režimom močno poslabšal in je v resnici nevzdržen. Ni

dovolj, da je zapravljena carinska obramba. V trgovinskem ministrstvu je šel oddelni glavar tako daleč, da nazlic vsem posredovanjem celo uvoza neobhodno potrebnega starega železa jeseniški družbi ni hotel dovoliti. Moral je poseči vmes sam trgovski minister, da je bilo mogoče dobiti v zadnjem trenutku starega železa in preprečiti zastoj dela v tovarni. Kdo bo pri nas hotel še delati in se pehati, ako bo treba ne glede na nevzdržen carinski položaj za vsako neobno potrebno pošiljatev sirovin na križev pot v Beograd? Ali smo še ljudje, kali?

Položaj je skrajno napet, pomoč nujno potrebna, sicer pride za našo gorenjsko stran katastrofa, ki je v današnjih bridkih časih noben človek želeti ne more. Nemogoče je držati danes carino na surovo in staro železo, ko so bile v trgovinski pogodbi z Avstrijo žrtvovalne obrambne carine na finalne proizvode naše železne obrtnosti. M. S.—č.

Nekaj števil iz socialnega zavarovanja.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je objavil računski zaključek za leto 1924 in izdal k računskemu zaključku tudi svoje pojasnilo. Iz nekaterih mest pojasnila okrožnega urada posnamemo:

Bolniško zavarovalna panoga je v letu 1924 zaključila z deficitom. Izkazani znesek deficita pa je le teoretičen. Dejanska izguba je znatno višja. Karakterizira jo vsota nevplačanih predpisov. Radi tega dejstva mora bolniško-zavarovalna panoga živeti od posojil pri nezgodno-zavarovalni panogi, kateri istotako grozi kriza.

Račun izgube in dobička izkazuje samo finančno gospodarstvo v bolniško-zavarovalni panogi, v nezgodno-zavarovalni panogi pa naš okrožni urad po zakonu zavarovanja samo posreduje, dočim je dejanski nositelj Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu. Pri tej priliki je potrebno poudariti sledeče značilno dejstvo: Nevplačani prispevki (bolniški in nezgodni) znašajo 22 in pol milijona Dinarjev.

Koncem leta 1924 je znašal skupni zaostanek na neporavnanih prispevkih od leta 1922 dalje 22.575.551-13 dinarjev, od tega zneska odpade na bolniško-zavarovalne premije Din 16.280.305-85, na nezgodno-zavarovalne premije Din 4.889.231-85, za borzo dela Din 806.476-45 in za delavsko zbornico Din 589.537-48.

Napram poslovanju v letu 1923 so se izdatki v letu 1924 zvišali na 26.05%, prejemi pa za 2.57%. Ta položaj jasno osvetljuje finančno krizo urada.

V uradno poslopje tuk. urada so investirane nezgodno-zavarovalne kapitalije kapitaliziranih nezgodnih rent. Te kapitalije se morajo obrestovati in amortizirati, ker iste tvorijo rentne zneske, ki se bodo tekom let izplačevale ponesrečencem. Z drugimi besedami: Uradno poslopje, ki se zida v Ljubljani na Miklošičevi cesti, je zidano na dolg, ki ga je brezpogojno vrniti nezgodno-zavarovalni panogi. Povsem napačno je mnenje, da je uradno poslopje zidano iz čistega dobička, katerega ni ne v eni ne v drugi panogi zavarovanja.

Podpore za porodnice, opreme za člane, zobne naprave itd. imajo tendenco stalnega dviganja. Tako je boleznina v letu 1923 znašala 29.13%, v letu 1924 — 35.74%, oskrbni stro-

ški v bolnicah v letu 1923 8.04%, v letu 1924 — 10.34%, stroški zdravnikom v letu 1923 6.58%, v letu 1924 11.28% vseh izdatkov. Upravni stroški so v letu 1923 znašali 19.22%, v letu 1924 pa 18.74%.

Zhodi iz sedanje krize so samo trije: ali zvišanje premij ali znižanje dajatev, ali skrajna štedljivost. Prvo in drugo je — pravi Okrožni urad — iz gospodarskih in socialnih razlogov izključeno. Preostaja samo skrajna štedljivost, ki pa more biti efektivna le ob vsestranski podpori javnosti, delavstva, zdravnikov in delodajalcev. V interesu enakomerne obremenitve vseh delodajalcev je, da delodajalci v svojo lastno korist sodelujejo pri preprečevanju bega pred prijavami zavarovanju podvrženih oseb, da to stremljenje podpirajo tudi delavci sami, zlasti, da so prijave pravilne in resnične.

Na socialnem zavarovanju znatno bolj interesirani kakor delodajalci pa so delavci. Njim je zavarovanje namenjeno in tega dejstva bi se moralo delavstvo v polni meri zavedati. K podporam opravičuje le resna bolezen in je vsako izkoriščanje urada zločin na težkih in resnih bolnikih.

Poleg izvajanja bolniškega zavarovanja posreduje urad tudi zavarovanje za slučaj nezgod. Nosilec tega zavarovanja je Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu, ki se v bilanci pojavlja kot upnik z zneskom Din 19 milijonov za leta od 1. julija 1922 dalje. — Predpis nezgodno-zavarovalnih prispevkov v letu 1924 je znašal Din 8.750.303-40, na račun Borze dela Din 1.492.470-60 in na račun Delavske zbornice (od 1. septembra 1924 dalje) Din 810.693.

Sladkorni trg.

Konsum je bil v zadnjem času prav ugoden, končnih zalog v Evropi ni bilo skoraj nič, zato povpraševanje tem večje, in vendar so šle cene na svetovnih sladkornih trgih spet nazaj. Vzrok, zakaj ne pride do stabilizacije v cenah, je ta, ker so izgledi za novi pridelek tako v Evropi kakor v kolonijah izredno ugodni. Če bo vreme v prihodnjih tednih toplo in suho in se bo sladkorna vsebina v pesi temu primerno dvignila, bo prišla evropska produkcija morebiti že na predvojno

višino, dočim bi dosegel kubanski pridelek rekord 5½ do 6 milijonov ton, več kot dvojni predvojni pridelek. Zato ni čudno, da nočejo cene iti dol.

Sedanji položaj sladkornega areala je skoraj v vseh produkcijskih pokrajinah zelo zadovoljiv, ker je bila obilna padavina razvoju pese prav ugodna. Na Češkem na primer je perje zelo bujno in teža gomolji je povprečno visoko nad normalom. Samo sladkorna vsebina je za 2-16% nižja kot lani in za 1-73% nižja kot v zadnjem petletju. Odvisna je pa vsebina, kakor omenjeno, od vremena bodočih tednov in se da še izdatno zvišati. Vreme prihodnjih dni bo odločilo, če bo rekordnemu pesnemu pridelku sledila tudi rekordna sladkorna produkcija.

Znani strokovnjak dr. Mikusch je prvi poskusil napraviti račun o bodoči sladkorni kampanji v Evropi. Cenu temelji na sedanjem položaju in na normalnem vremenskem razvoju v bližnjih tednih, se torej lahko še izdatno spremeni, kakršno bo pač vreme.

Kulturni pesni areal v 1000 ha

	1924	1925
Nemčija	353	367
Gdanska	5	4
Češkoslovaška	300	304
Avstrija	19	20
Ogrska	75	65
Francija	214	207
Belgija	81	72
Nizozemska	74	66
Poljska	168	177
Danska	37	37
Švedska	41	40
Italija	136	55
Španska	96	88
SHS	52	36
Rumunija	54	61
Bolgarija	25	—
Švica	1	1
Anglija	9	24
Finska	0-5	1
Rusija	343	480
Skupaj	2083-5	2105

Produkcija surovega sladkorja v 1000 tonah

	1924/25	1925/26
Nemčija	1580	1625
Gdanska	21	25
Češkoslovaška	1430	1480
Avstrija	75	85
Ogrska	205	215
Francija	831	800
Belgija	400	350
Nizozemska	322	300
Poljska	490	530
Danska	141	160
Švedska	135	180
Italija	420	200
Španska	280	220
SHS	142	100
Rumunija	104	120
Bolgarija	44	—
Švica	7	8
Anglija	27	70
Finska	1	2
Rusija	494	925
Skupaj	7149	7395

Pričakovati je torej triodstotni povešček, ki gre na rovaš ruske produkcije. Nekateri dežele, na primer Italija in SHS, so kulturni areal skrčile in s tem produkcijo znižale, Bolgarija jo je pa z ozirom na stare zaloge sploh ustavila. Zanimiva je vedno rastoča produkcija Anglije, znamenje, kako se hoče Anglija v preskrbi s sladkorjem sčasoma osamosvojiti.

K. Tiefengruber:

Merkur-vagoni.

Prometne težave med Nemčijo in sosednimi državami na vzhodu so se pojavile posebno pri blagovnih pošiljkah v paketih; s tem je seveda bila občutno prizadeta nemška industrija, ki si v obče privaja tržišče v teh pokrajinah, predvsem v Poljski in Rusiji. Poštni prevoz je razmeroma jako zamuden, uvozno, carinsko poslovanje tudi precej dolgotrajno; preti la nevarnost, da te okolnosti tuja kon-

kurenca izrabi ter s promptnejšo dobavo izpodrine nemško trgovstvo.

Upoštevačje interese domače industrije in konkurenčno nevarnost, osnovala se je v okrilju nemških izvoznih podjetij po načrtih zveze trgovskih in obrtnih zbornic transportna družba, ki po dosedaj znanih uspehih obeta temeljite remedure v blagovnem prometu z inozemstvom.

Podjetje, ki obratuje od 1. majnika 1925 pod firmo »MercurWaggon A. G.«, ima svoj sedež v Berlinu ter si je za prve poskuse zbralo progo Berlin—Varšava. Po strokovnih načrtih zgrajeni železnični vozovi so podobni štiriosnim poštno-ambulančnim vagonom, imajo prostornine za približno 2000 poštinih paketov, ki se dajo v dostopnih skupinah v vozu razložiti. Približno tretjina vagona je rezervirana za spremstvo in za manipulacije med vožnjo.

Za enkrat je spravila družba, ki razpolaga s primernim državnim kreditom, 10 garnitur v promet. Merkur-vagoni obratujejo v direktnih tovornih vlakih na progi Berlin—Danzig—Eylan—Mlava—Varšava ter se vračajo preko Czenstochau—Breslau v Berlin. Paketna ambulanca v tej relaciji ima številko 7. V daljnem razvoju je nameravana otvoritev službe: Berlin—Kopenhagen, Berlin—Budapest, Berlin—Antwerpen itd. Velikopotezni načrti podjetja predvidevajo »Mercur-službo« raztegniti po celi Evropi, podobno službi spalnih voz.

Načeloma služijo »Mercur-vozovi« za posredovanje blagovnih pošiljk v paketih do 40 kg posamezne teže v kraje ob obratni progi, ter v Poljsko državo in njeno zaledje sploh. Predaja pošiljk se vrši neposredno na centralnem kolodvoru v Berlinu v voz, ki stoji tam na dostopnem tiru. Za tuzemske pošiljke zadostuje na paket napisan naslov; inozemskim pa je dodati potrebne carinske listine. Odpošiljatelj dobi predajno potrdilo. Pristojbina se plača v naprej, ali pri oddaji, ter se računa od teže in po razdaljni; v obče so pristojbine nekaj nižje kakor poštne in železniške. Obvestitev naslovnikov, ki se imajo za sprejem paketov sami zglašiti na postajah, je stvar odpošiljateljev, za ne navzoče stranke pa prevzame dogovorni posrednik blago iz »Mercur-vagona« ter ga dostavi. Kot legitimacija za sprejem pošiljk služi obvestilo, ki ga izdaja družba kot vrednotnico v obliki dopisnice. Vsak paket je opremljen z različno številko na posebni vigneti, ki jo mora že odpošiljatelj nalepiti. Te službene znamke se kupijo združene z obvestilom v javnih prodajalnah ter jih dobavi pisarna družbe interesentom na zahtevo proti majhni odškodnini.

Prevoz do Varšave traja pet dni, poštne pošiljke pa rabijo za isto pot 8 do 12 dni, železniške celo tri tedne.

Na obmejni postaji Mlava vstopita dva organa poljske carinske oblasti v voz. Sprevodnik ima do te postaje vse potrebno pripraviti, da se carinjenje med vožnjo lahko nemoteno vrši. — Do prihoda v Varšavo je navadno carinski pregled že izvršen, carinske pristojbine poravna sprevodnik s čekom, ki ga izstavi na višino dolžne carine in ki je izplačljiv v prid carinske uprave pri Narodni banki v Varšavi, kjer ima družba »MercurWaggon A. G.« tekoči račun. Pri sprejemu paketov plačajo naslovniki neposredno vse stroške, ali pa se paketi odpravijo po pošti iz Varšave proti povzetju obremenitve. Pri vrnitvi opravljajo nemški cariniki pregled od Czenstochau-a.

Vsako garnituro spremljata dva družbina organa, ki se v službi menjavata.

V prvi poslovni dobi je obratna bilanca izkazala ravnotežje med izdatki in dohodki, v številki amortizacije investicije, ki je na 15 let predvidena. Neposrednega dobička družba ni imela ter podjetje sploh ni osnovano kot pridobitno, ampak mu je zboljšanje prometa in odstranitev težav edini smoter, ki seveda jako ugodno vpliva na razvoj nemške industrije ter uspešno pomaga prisvajati tuja tržišča.

Novo podjetje uživa dalekosežne podpore državnih prometnih obla-

stev. Pošta priznava paketom, ki so naslovljeni: »Per Merkur-Waggon Nr. 7« polovične tarife, tako da se vsi trgovski krogi Nemčije lahko poslužujejo te naprave, ki je do malega že ves promet v Poljsko in preko te države pritegnila na sebe.

Nemški »Mercur-vagoni« bi za nas ne imeli nobenega pomena, ko bi nas podjetnost tujega naroda ne vzpodbujala k napredku. Širokopotezna akcija nemške industrije je žrtvovala težke milijone, da popravi prometne težave in ugladi pot njenim izdelkom v tujino.

Tekmovalci na svetovnem trgu, opazujoč uspehe nemške iniciative, ne bodo mirovali, da izrabijo izkušnje opisanega načrta v lastno korist. Mi sicer ne stojimo v vrsti industrijskih konkurentov, ampak deloma vsaj bi kazalo posnemati ustrojstvo »Mercur-podjetja« pri našem poštno-paketnem prometu po sledečem načrtu:

Na progi Maribor—Beograd obratuje v tovornih vlakih paketna ambulanca v adaptiranih vozovih. Dogovorno z avstrijsko republiko bi se paketi natovorili že v Gradcu, kjer bi se vršil neposredni sprejem pošiljk; tam bi vstopili v ambulanco razen poštne sprevednika še naši carinski organi ter pričeli s carinskim poslovanjem paketov, najprej z onimi v Maribor naslovljenimi, tako da bi se ob prihodu v to postajo brez odloga že lahko vršila dostava. Služba bi se vršila med vožnjo tako, da se naslovnim poštam izročava že ocarinjeno blago iz ambulance. Seveda brez poenostavitve manipulacije se stvar ne da izvesti, pa prihranek na času bi obilo odškodoval državno upravo za popustitev malenkostnih formalitet.

Za trgovca pomeni zamuda v prevozu blaga gmotno izgubo, zastoj v carinskih skladiščih in nabiralnih vozovih poveča jamstveni riziko za upravo, ki je osobito pri nas prav občutljiv.

Če se drugim državam blagovno-prometni osnutek Nemčije zdi posnemanja vreden, pač ne bi bilo slabo, ako bi se za to zanimali tudi mi, vsaj bi bile tudi pri nas reforme zlasti v poštno-paketnem prometu neobhodno potrebne.

IZ CARINSKE PRAKSE.

Odločbe Državnega sveta. — Piše Just Piščanec.

(Nadaljevanje.)

d) Da se morem pritožiti, so se vzeli uradni vzorci; na temelju teh vzorcev je izdal carinski biro v Beogradu dve odločbi, in sicer: rešenje št. 440 od 6. septembra 1923, po katerem se predmetno lovorovo listje ima cariniti po t. p. 35. Proti temu rešenju sem vložil pritožbo na Carinski svet. Nasprotno se je drugo rešenje Carinskega biroja št. 453, izdano dva dni pozneje, glasilo, da spada predmetno blago v t. p. 29, t. 3, kakor je bilo priglašeno! Zadnje rešenje je bilo z odlokom C br. 61.116 od 14. novembra 1923 zopet razveljavljeno, toda odločba o moji pritožbi na Carinski svet ni bila še izročena. Navzlic vsem tem dejstvom me je pa carinarnica kaznovala!

e) Če obstoji sporno naziranje v tarifaciji pri sami carinarnici, nadalje pri Carinskem biroju in končno ni še rešena sporna tarifacija v Carinskem svetu, mora pač to biti zadosten dokaz, da nisem mogel imeti najmanjšega namena oškodovati države; predpogoj vsaki kaznitvi je pa dokazana namera.

Ne upoštevajoč ne enega gornjih utemeljenih razlogov je finančno ministrstvo izdalo rešenje C br. 74.532 od 10. februarja 1924, s katerim se pritožba neobrazloženo odklanja rekoč: »Da je carinarnica pravilno i po zakonu postupila, kad je u ovome slučaju kazna nad optuženim izrekla, jer se podnetom deklaracijom i zapisnikom angažovanih činovnika o nadjenom stanju pregledom robe potpuno dokazuje i postopanje dela iz čl. 166 car. zak. kao i krivična odgovornost kažnjena, pa kako se žalbom ti dokazi ne obesnežuju, već se kaznjene neumorno brani, da je robu tačno

prijavio, to se ima ožalbeno rešenje kao na zakonu osnovano osnažiti, a žalba kao neumesna odbaciti.« (!)

Razen razlogov v pritožbi na fin. ministra sem v tožbi na Državni svet nadalje izvajal:

I. Ne odgovarja dejstvom trditve v ministrovem rešenju, da je popolnoma dokazano postojanje dela iz čl. 166 car. zakona, največ obstaja istina, da je Carinski biro o istem predmetu izdal dva različna nasprotujoča si uverenja in sicer uverenje br. 440 od 6. septembra 1923, v katerem je naziranje, da spada predmetno listje v t. p. 35; drugo uverenje št. 453 od 8. septembra 1923, v katerem pa potrjuje, da isto listje spada v tar. p. 29, t. 3, kakor je bilo prijavičeno! Zoper rešenje št. 440 sem predložil rekurze, ki jih pa ministrstvo še ni rešilo.

II. Po odloku br. 10.193 od 15. novembra 1910 O. D. S. ima uverenje Carinskega biroja v vsakem primeru večjo vrednost nego posmatranje fin. ministra. Ker si v predstojećem slučaju Carinski biro sam nasprotuje, ne more pač biti govora o deklaratorni krivdi in odgovornosti, kakor to trdi ministrov rešenje.

III. Osporena roba je sedaj propadla ter se more v sedanjem stanju porabiti največ za steljo živini ter poetakem v smislu čl. 9 zakona o splošni carinski tarifi uvrstiti v t. p. 45 ali 99, po katerih je carine prost.

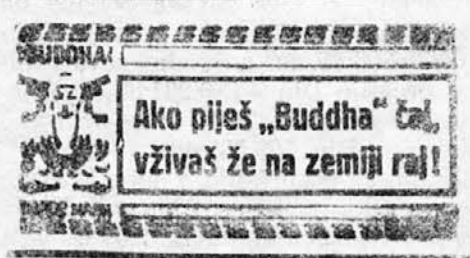
Državni Svet je z odločbo št. 10.199 z dne 2. oktobra 1924 razsodil, »da rešenje ne može ostati u snazi« iz sledećih razlogov:

Iz akata ovoga predmeta se vidi, da je carinarnica ljubljanska pri prvom pregledu prijavičene robe konstatovala, da je prijava pravilno učinjena, da je nov pregled naređen po zahtevu računopitaca mesne kontrole i da je ponovnim pregledom utvrđena netačna prijava, da je Carinski biro i sam doneo odluku, da se sporna roba ima cariniti, onako kako je deklarant prijavičio, i da je Ministar u svome rešenju usvojio mišljenje manjine Carinskog biro-a. Iz svih tih akata konstatuje se jasno, da ni same carinske vlasti, merodajne za primenu carinske tarife, niso bile na čisto, da li je deklarant učinio tačnu ili netačnu prijavu, a kad je takvo stanje stvari, onda se na njemu ne može zasnovati i krivična odgovornost deklarantova, koji je postupio onako, kako i sam Carinski biro nalazi, da je trebalo postupiti.

No sem toga deklarant je učinio prijavo baš u smislu opšte carinske tarife, koja u svom br. 29/3 predviđja lavarovo lišće kao začim, a u br. 35 palme i ostale grane i cveće, koje služe za ukras. Iz saslušanja sopstvenika dotične robe, koje se u aktima nalazi, vidi se, da je veća količina prijavičene robe bila namenjena za prodaju kao začim.

Stoga D. S. rešava: da se ožalbeno rešenje poništi.«

(Dalje sledi.)

Trgovina.

Z zagrebske borze. Na podlagi svoječasne sklepa borznega sveta in po želji interesiranih podjetij je predsedstvo odredilo, da od večeraj 14. t. m. dalje trguje s papirji, ki notirajo na zagrebski borzi, na dvojen način: 1. po sistemu izklicavanja (Kulissenwerte), 2. izvenkulisni sistem (Schrackenwerte). Po prvem sistemu se bodo trgovali naslednji papirji: državni: Vojna škoda (promptna in za ultimo tekočega in naslednjega meseca); bančni: Eskomptna, Katolička, Poljedelska, Kreditna — Zagreb, Hipo, Jugo, Obrtna, Praštedionska, Slavenska, Ujedinjena; industrijski: Berger, Croatia, Eksploatacija, Ogulin-Lika, Gutmann, Slaveks, Slavonija, Šećerana, Isis Trbovlje. Ostali papirji se bodo trgovali po drugem sistemu, ki je po izjavi iz borznih krogov neugodnejši.

Naša trgovina z Italijo aktivna. Po italijanskih statističnih podatkih je v prvih petih mesecih znašala vrednost uvoza Italije in Jugoslavije 291.4 milj. lir, a vrednost izvoza v Jugoslavijo 195.9 milj. lir. Jugoslavija je torej v tem času napram Italiji aktivna za 95.5 milijonov lir. Jugoslavija je v tem času izvažala v Italijo v glavnem gradbeni les, turšico, konje, jajca, vole, dočim je Italija izvažala v Jugoslavijo v glavnem bombažno blago, moko, volneno blago in bombažne tkanine.

Prodaja prašičkov (pod 6 mesecev starih). Pri stalni vojni bolnici Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se vrši dne 19. septembra t. l. licitacija za prodajo prašičkov (pod 6 mesecev starih). — Pogoji so na vpogled pri upravi Stalne vojne bolnice, objekt IV. v Ljubljani.

Industrija.

Rekordna produkcija ameriške avtomobilske industrije. Produkcija avtomobilov v Zedinjenih državah je dosegla letos nove rekordne številke. V prvem polletju 1925 se je izdelalo 2.173.360 osebnih avtomobilov. Povprečna cena osebnih avtomobilov. Samo meseca junija je izšlo iz tovaru 402.699 avtomobilov. Povprečna cena znaša okoli 814 dolarjev za osebni in 1026 dolarjev za tovorni avtomobil. Okoli 70% tovornih avtomobilov ima natovorno težo 1 tone. Koncem leta 1914 se je nahajalo v Zedinjenih državah 1.711.339 avtomobilov, v letu 1919 7 milijonov 565.446, a lansko leto 17.591.981, medtem ko bo koncem tega leta znašalo število vozov, ki se nahajajo v prometu v Zedinjenih državah nad 20.000.000. Zanimivo je, da vzdržuje promet tudi nad 60.000 avtobusov, od katerih je 20.000 na deželi, ki služijo prevozu otrok iz dežele v šolo in nazaj.

Carina.

Zakon o obči carinski tarifi z uvoznimi in izvoznimi carinami je izšel v slovenski izdaji v založništvu Yougoslave Express Reclame Company d. z. o. z. v Ljubljani. Izdaja vsebuje: odločbo, s katero se odredjajo, odnosno znižujejo minimalne stopnje carin na predmete iz nekaterih tarifnih številk uvozne carine; odločbo glede onih predmetov, na katere se ne pobira uvozna carina; odločbo o stopnjah tare, ki se odbijajo ob uvozu na inozemske proizvode; razpis (navodila), kako naj se uporablja predlog zakona o obči carinski tarifi z uvoznimi in izvoznimi carinami; razpis o postopku za odgon živine čez carinsko črto na pašo in prezimovanje; razpis glede uporabljanja ugodnosti iz pripomb in opazk k tarifi št. 5 pod 2, 25, 29, 57, 86, 202, 217, 445, 470, 548, 588 in občih opazk k XV. delu pod 4, 5 uvozne tarife predloga zakona o obči carinski tarifi. Brošura se priporoča vsem industrijskim, trgovskim in obrtnim podjetjem.

Denarstvo.

Nov sleparski trik. Obrabljeni in zakrpani stodinarski bankovci srbske izdaje niso nič nenavadnega; nesumljivo krožijo v prometu, občinstvo je takih novčanic vajeno in redko kdo jih natančno preiskuje, samo da so »celi«. Podjeten slepar si je to okolnost izrabil ter izlaknil sledeči način »razmnožiti« zalogo stotakov. Iz štirih bankovcev stare izdaje je izrezal štiri različne četrtinke, ter iz teh delov sestavil nov stotak, ga križem prelepil s pozornim papirjem in nihče ni slutil umetno kompozicijo. Izrezane bankovce pa je mož izpopolnil s kosmi desetdinarskih novčanic iste izdaje, katere je treba bilo v ta namen primerno obrezati; za vse štiri izrezane stotake je potreboval dva desetaka. Mož je računal čisto pravilno s površnostjo, s katero prejmlja občinstvo denar ter da je pri popolnoma enaki barvi obel papirjev le po natančnem pregledu mogoče ugotoviti tujo sestavino pri zakrpanem stotaku. Iz istega namena je prelepil »umetnik« popravljen stotak s precej širokim trakom (1 cm) navadnega belega papirja ter na ta način takorekoč zbrisal prehod iz stodinarske slike na desetdinarsko. Cela sleparska manipulacija bi bila precej nerodna ter bi pri količnejši vežji pazljivosti sploh ne imela uspeha, ali podjetnemu sleparju pomagajo razne okolnosti, osobito stanje našega papirnatega denarja, potem pa ka-

kor rečeno, udomačena površnost v de-
narnih zadevah, posebno v zasebnem
prometu. Pospesovalno je nemara vpli-
vala novost takih sleparskih trikov, ki
so dosedaj pri nas še bili neznani. Ne
da se ugotovi, koliko stotakov opisane
»rekonstrukcije« se je spravilo v pro-
met, ni pa izključeno, da je sicer marsi-
kdo na take »vetke« naletel, pa iz-
ognivši se lastne škode, se jih hitro zo-
pet rešil. Priporočljivo je torej skrpanim
stotakom posvetiti nekaj več pozornosti;
popisana prevara se jako lahko prezre.
Podjetnim goljufom pa bo kmalu minilo
veselje do dobičkanosnega dela, če ne
najdejo več lahkovernih odjemalcev za
njihovo blago. — (K. P.)

Uvoz, izvoz.

Za letošnji ruski izvoz. Za delovno le-
to 1925/26 predvideva »Vnještorg«, da
bo znašal ruski izvoz 994.000.000 rub-
ljev v zlatu. Poljedelskih pridelkov se
bo izvozilo za 514.700.000 rubljev. Izvoz
živine bo dosegel okoli 139 milijonov
rubljev, industrijskih proizvodov 31 mi-
lijonov, industrija živil 26 milijonov, ru-
de 111 milijonov, drugih proizvodov 21
milijonov. Uvoz bo znašal po predhodnih
predvidevanjih okoli 920 milijonov rub-
ljev v zlatu. Za 265 milijonov je že uvo-
ženo. Surovin se bo izvozilo za 363 mi-
lijonov, napol izdelanih proizvodov za
94 milijonov, vozil za 12 milijonov, po-
ljedelskih strojev za 103 milijone, zdrav-
niških in lekarniških potrebščin za 19
milijonov, knjig in raznih šolskih po-
trebščin za 11 milijonov, drugega blaga
za 181 milijonov.

Zabranjena uvoza živine v Švico. Švicar-
ska vlada je zabranila uvoz živine iz Ju-
goslavije, ker je pri neki partiji ugotovi-
la, da je živina okužena.

**Najugodnejši nakup
OBLEKE
vam nudi
JOS. ROJINA, Ljubljana**

Promet.

**Pospeševanje tujkega prometa in go-
spodarskih stikov.** Ministrstvo saobrača-
ja namerava po vzoru zapadnih držav
opremiti vozove prvega in drugega raz-
reda na vseh naših glavnih progah v
svrhu pospeševanja turističnega pro-
meta, kakor tudi gospodarskih stikov s
kolekcijski slik naših mest in krajev,
kakor tudi industrijskih podjetij in obra-
tov. Zbornica za trgovino, obrt in indu-
strijo pozivlja vse zainteresirane, ki bi re-
fleksirali, da pridejo v take zbirke, da
ji prijavijo svoje naslove.

**Železniška proga Szegedin—Velika
Kikinda se preda prometu.** Med ju-
goslovensko in madžarsko vlado je bil do-
sežen sporazum glede železniške proge
Szegedin—Velika Kikinda. Ta proga se
v kratkem izroči prometu.

**Znižanje tovarnine za strešno in zidno
opeko.** Iz Beograda poročajo, da je pro-
metno ministrstvo dovolilo cenejšo po-
sebno tarifo II. za takšne zidne in
strešne opeke, ki se odpremijo kot to-
vorno blago potem direktnih mednarod-
nih tovarnih listov, pod pogojem, da zna-
ša tovarna teža najmanj 10.000 kg za
vagon. Olajšava velja le za postaje, v ka-
terih območju se opeka izdeluje. Olaj-
šava velja do 1. oktobra.

**Naša kraljevina na mednarodnem le-
talskem kongresu v Bruslju.** Od 6. do 10.
oktobra se bo vršil v Bruslju mednarod-
ni kongres letalcev. Našo državo bosta
zastopala dva odposlanca vojnega mini-
stra in en zastopnik aerokluba.

Nova železniška tarifa. — Vsled ved-
no se pojavljajočih vesti o skorajšnjem
uvajenju nove železniške tarife se je
urednik beograjskega tednika »Bel-
grader Wirtschaftliche Nachrichten« obr-
nil na prometnega ministra g. Radojevi-
ća, da poizve, kako se namerava preure-
diti železniška tarifa. Minister g. Rado-
jević je poročevalcu podal med drugim
sledenjo informacijo: »Nova železniška
tarifa je dogotovljena in se že tiska. Na-
tis bo gotov dne 10. septembra, tarifa pa
se uveljavi z dnem 1. oktobra t. l. Tarif-
ne postavke so poenostavljene in na no-
vo preračunane. Veljale bodo za celo
državo. Vojna tarifa je ukinjena in uve-
ljavljena je zopet predvojna klasifikaci-
ja. Tarifa se s to klasifikacijo izdatno
zniža. Povprečno znižanje bo znašalo
30%. Nadalje se preuredi računanje

lomljenih tarifov na lokalnih železnicah
v Vojvodini, na Hrvatskem in v Slavoniji
ter v Sloveniji tako, da se bodo manipu-
lacijske takse samo enkrat pobrale, ne
pa večkrat, kakor se je to dosedaj godilo.
S tem se tarifa zniža za nadaljnih 25 do
30%. Izdelal se je tudi seznam daljav o
vseh postajah v naši državi (daljinar).
S tem bo mogoče oddati blago na vsaki
postaji za katerokoli drugo postajo v
naši državi. Ako se nove tarife uveljavijo
z dnem 1. oktobra, se bodo preizkušale
do 1. decembra t. l. Na ta način bo mi-
nistrstvo ugotovilo, kako se bodo obne-
sle v praksi in če in kakšne pomanjklji-
vosti se bodo pokazale ter če so te po-
manjkljivosti splošnega ali samo lokal-
nega pomena. V decembru t. l. ali v ja-
nuarju pr. l. se bodo sklical na zaseda-
nje tarifni odbor prometnega minist-
stva, na katero bodo povabljeni tudi vse
gospodarske korporacije in zbornice.
Tarifni odbor bo mogel potem podati
svoje pripomnje o novi tarifi v praksi.
Tarifni odbor bo imel nalogo, da opozori
na pomanjkljivosti tarife in predlaga
izpremembe, ki bodo potrebne za inte-
rese našega gospodarstva. Na tej podla-
gi se bo izdelala definitivna tarifa, ki bo
veljala za vso državo. Z Ogrsko smo že
podpisali dogovor o 30—40% popustu
na ogrskih železnicah. Z Rumunijo smo
v tem oziru v dogovoru in te dni je do-
bil generalni direktor železnic poobla-
stilo, da določi podrobnosti. Prometno
ministrstvo, ohransko beograjska železni-
ška direkcija bo izvršila razširjenje na-
še pristaniške cone v Solonu. Osebnata
tarifa se za enkrat ni revidirala in tudi ne
znižala. V nadaljnjih izvajanjih omenja
g. minister izboljševalna dela na prog
Brčko—Vinkovci in gradbena dela na
drugih progah ter ugotavlja, da se po-
manjkanje vagonov pojavlja samo od
slučaja do slučaja in še takrat takoj od-
pravi.

Gibanje parobrodov. »Oceanica« d. d. v
Trstu razglašajo: »Mrav« v Konstanci. »Ja-
dera« v Tyne, kralj za Jadransko mor-
je. »Zora« odpotoval dne 11. t. m. iz Mar-
seille za Genovo, Trst in Reko. »Sava«
odpotoval dne 11. t. m. iz Algere za Oran,
Malago, Tanger, Larache, Casablanca,
Magazan, Teneriffe in Las Palmas. »Ko-
strena« prispel dne 13. t. m. v Sušak, na-
daljeval bo v Reko, Trst, Šibenik, nato v
Las Palmas. »Sud« odpotoval dne 11.
t. m. iz Orana za Seviljo. »Morava« od-
potoval dne 12. t. m. iz Trsta v prog
Grška—
Egejsko in Crno morje. »Vladimir« po-
tuje v Grško—Egejsko in Crno morje.
»Diamant« odpotoval dne 12. t. m. iz
Trsta za Split, nadaljeval bo v Sušak,
Trst, Grško—Egejsko in Crno morje.

Iz naših organizacij.

Trgovsko društvo »Merkur« pevski osek
v Ljubljani prične s pevskega in
vaja mi zopet v sredo dne 16. septem-
bra 1925 ob 8. uri zvečer v društvenih
prostorih, Gradišče 17/I. Poleg doseda-
njih pevcev vabljeni tudi drugi člani in
novinci. Odbor.

RAZNO.

Dve novi adresni knjigi za Slovenijo.
Pod skromnim naslovom »Seznam indu-
strijskih in večjih obrtnih podjetij« in
»Seznam eksportnih in importnih tvrdk«
je nedavno tega izdala naša Zbornica za
trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani
dve adresni knjigi, kateri sta za prak-
tično kupčijsko poslovanje ter za spo-
znavanje naše produkcije in trgovine v
Sloveniji dragocene važnosti. Novi ad-
resni knjigi prinašata okoli 5000 firm
industrijskih, obrtnih in trgovskih pod-
jetij v Sloveniji. Naslovnika sta jako
pripraven kašipot, kateri omogoča lahko
in hitro orientacijo v posameznih stro-
kah kakor tudi o blagu in predmetu, ki
te zanima. Obe knjigi navajata blagovne
stroke, kakor tudi posamezne vrste bla-
ga v slovenskem in francoskem jeziku.
Pregledali smo sestav in uredbo novih
naših naslovnikov in videli, da ima sa-
mo seznam industrije in večjega obrta
okoli 370 glav in blagovnih vrst. Jako
nam je všeč pregledno kazalo, sestav-
ljeno v abecednem redu. Obe knjigi bo-
sta s svojimi številnimi podatki dobro
služili našim in vnanjim interesentom
ter brezdomno čvrsto pripomogli do ži-
valnih kupčijskih zvez. Adresar naše
uvozne in izvozne trgovine vsebuje tudi
seznam trgovskih agentur, bančnih za-

vodov, carinskih posrednikov, informa-
cijskih in reklamnih zavodov, špediter-
jev in konzulatov v Sloveniji. Reči mo-
ramo, da smo veseli nove publikacije
in da smo hvaležni zanj naši Zbornici
za trgovino, obrt in industrijo.

Odhod naše delegacije v Washington.
V nedeljo zvečer so odpotovali iz Zgre-
ba na medparlamentarno konferenco v
Washington dr. Srgjan Budisavljević, ki
se v Parizu z ostalimi beograjskimi dele-
gati sestane z dr. Velizarjem Jankovi-
čem. V Parizu se bo vršila v jugosloven-
skem poslanstvu konferenca naših dele-
gatorov, na kar odpotujejo v Ameriko.

Ugled Jugoslavije v Zenevi. Splošno
se opaža precejšnja pozornost, ki jo po-
sveča inozemstvo jugoslovenski delega-
ciji in naši kraljevini. Francoski mini-
strski predsednik Painleve je na sestanku
z našo delegacijo poveljeval Jugosla-
vijo in ji prorokoval veliko bodočnost.
Naglašal je tudi hrabrost naše vojske in
najpristranejšje odnose, ki obstajajo med
obema državama. Delegat Turčije je iz-
javil novinarjem, da bodo diplomatski
odnosaji med Turčijo in Jugoslavijo
vzpostavljeni v najkrajšem času. Nagla-
šal je tudi, da zasluži Jugoslavija superi-
jornost in prestiž na Balkanu in da mo-
ra Turčija gledati na to, da pride z na-
mi v dobro in pristrano razmerje. Stara
Turčija je mrtva in kalifat je minil za
vedno. Revolucionarna Turčija si želi
čim tesnejšega prijateljstva z nami.

Nova grška ustava sestavljena. Jugo-
slovenska vlada je bila uradno obvešče-
na, da je grška komisija za sestavljanje
ustave dovršila svoje delo. Predsednik
te komisije je Papanastaviju, odločen
nasprotnik sedanje vlade na Grškem.

Svetovna vzorčna razstava v Rimu.
Dne 15. septembra se otvori v Rimu sve-
tovna vzorčna razstava, ki bo trajala 6
mesecev. Prijavnina znaša Lir 100; raz-
stavni prostor se plačuje po Lir 200
za m²; razun tega je plačati za režijske
stroške Lir 50. Ravnateljstvo razstave,
ki daje o razstavi vse potrebne informa-
cije, se nahaja v Rimu, Via Due Ma-
celli 28.

Brezposelnost na Češkoslovaškem. —
Na Češkoslovaškem je bilo v mesecu
juliju t. l. 40.200 oseb brezposelnih. Od
teh je dobivalo državno podporo 5300.

Letina na Ogrskem. — Po cenitvi po-
ljedelskega ministrstva bo Ogrska letos
(1924) pridelala: pšenice 17.97 (14.03),
rži 7.7 (5.61), ječmena 4.76 (3.2) in ovs
3.32 (2.49) milijonov meterskih stotov.

**Jugoslovenski učenjaki v avdijseni
pri italijanskem naučnem ministru Fe-
dele.** Italijanski minister prosvete Fe-
dele je sprejel v posebni avdijseni pro-
fesorja Pavla Popovića, rektorja beo-
grajske univerze, priznanega profesorja
jugoslovenske literature, ki je bil v
spremljstvu profesorja Mijodraga Ristića.
Med ministrom se je razvil dolg pristran
razgovor, v katerem se je razpravljalo
o kulturnih odnosajih med Italijo in Ju-
goslavijo in kako bi bilo mogoče te od-
nosaje še zglatiti.

Izborni žetveni zaključek v Italiji. Mi-
nister za narodno gospodarstvo Belluz-
zo je v zadnjem ministrskem svetu po-
vedal, da je letošnje leto za pičlim lan-
skim pridelkom med najboljšimi žetve-
nimi leti Italije. Zlasti žitarice so se iz-

borno obnesle. Pšenični pridelek cenijo
na 62 milijonov meterskih stotov, rž na
1.700.000, ječmen na 2.650.000, oves na
6.680.000, bob na 4.800.000, vino na 42
milijonov hektolitrov. Za druge pridelke
cenitev še ni izgotovljena, vendar se
kažejo tudi tam dobri obrisi. Koruza pra-
vijo bo nad povprečnost, ki znaša 22.75
milijonov, in morda tudi več kot lani, ko
so je pridelali 26.840.000 meterskih sto-
tov; za rž pričakujejo navadno povpreč-
nost 5.100.000 meterskih stotov napram
5.900.000 lanskim, za krompir več kot
17 milijonski povprečni pridelek in mo-
rebiti tudi več kot je znašal lanski, 19
milijonov 580.000. Sladkorno peso so pa
v nasadih omejili, kakor nam kaže tudi
že pregled v »Sladkornem trgu« in zato
ne bo dosežena lanska produkcija —
glej tozadevne številke v omenjenem
članku. — Za konoplje pričakujejo več
kot povprečnost 803.000 meterskih sto-
tov, dočim je dalo lansko leto samo 740
tisoč stotov. Olja bo najbrže manj kakor
ga je bilo povprečno (2.060.000 meterskih
stotov) in zlasti veliko manj kot lani;
nasprotno pa bodo krmila prekosila
povprečnost 220 milijonov meterskih
stotov in tudi še lanski pridelek 235.25
milijonov meterskih stotov. — Splošno
torej sijajen žetveni zaključek! Italijani
pravijo, da bodo svoje domače potreb-
ščine letos lahko krili sami, kar je pri
tako gostem prebivalstvu, kot ga ima
Italija, nekaj posebnega.

Drobne vesti. V mesecu juniju se je
ustanovilo v Italiji 174 novih akcijskih
družb s kapitalom 103 milijonov lir, 167
akcijskih družb pa je svojo glavnico zvi-
šalo za 739 milijonov lir. Vsled fužij, li-
kvidacij in zmanjšanja kapitala je odpa-
dlo 128 milijonov lir, tako da ostane čis-
tega naloga novih ustanovitev 715 mi-
lijonov lir. Lani v istem mesecu jih je
bilo 312 milijonov, letos v maju pa 620.
— Rusi v zadnjem času veliko naročajo.
Ni še dolgo, ko so naročili pri nemških
elektro-švedkah več turbin, sedaj so pa
naročili pri angleški tvrdki Vickers ve-
liko turbino za 280.000 dolarjev. Potezale
so se tudi nemške tvrdke, pa niso zma-
gale, ker je dovolila Vickers nenavad-
no dolg plačilni rok. — Ameriški jekle-
ni trust objavlja polletne zaključne šte-
vilke. V drugem letošnjem četrtletju so
znašali skupni dohodki 40.624.000 dolar-
jev, v prvem četrtletju 41, 381.000, pred-
lanskim pa 47.859.000. Po raznih odbit-
kih na rezervne zaklade, odpisih in ob-
novah znaša čisti dohodek 26.562.000 do-
larjev (prej 26.034.000, 28.610.000 in 34
milijonov 868.000). Dividende so dale
1% dolarja na prednostne akcije in 1%
na onovane. Vrhutega so dobile osnovne
akcije (kakor tudi v prvem četrtletju)
posebno dividendo pol dolarja, tako da
so prišle na isto izmero kakor prednost-
ne. — Tržaška Assicurazioni Generali
je zvišala svoj akcijski kapital od 40 na
60 milijonov lir; v poštev so prišli samo
stari akcionarji, ki so jim ponudili eno
novo na dve stari akciji. Soške elektrar-
ne (Società Officine Elettriche dell' Ison-
zo) so zvišali svoj kapital od treh mi-
lijonov lir na dvajset. Izdale so 75.000
novih akcij v nominalni vrednosti 120
lir. Tovarna makaron v Trstu je poobla-
stila upravni svet, da zviša akcijski ka-
pital od treh na pet milijonov lir.

**TA ZNAK JAMČI ZA
KAKOVOST.**

**ZLATOROG
TERPENTIM**

**Veletrgovina
v
A. ŠARABON
v Ljubljani**
prporočila
**špecerijsko
blago**
raznovrstno žganje
moko in
deželne pridelke
raznovrstno
rudninsko vodo
Lastna pražarna za
kavo in mlin za di-
šave z električnim
obratom.
CENIK NA RAZPOLAGO!

Ljubljanska borza.

Ponedeljek, 14. septembra 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz leta 1921 den. 80; Loterijska državna renta za vojno škodo den. 325; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 25; Kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 20, bl. 25; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 201, bl. 202; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 225, bl. 240; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 105; Prva hrvatska štedionica, Zagreb den. 915; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 75; Trboveljska premo-gokopna družba, Ljubljana den. 365, bl. 375; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvođe d. d., Ljubljana den. 120; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 165, bl. 180.

Blago: Testoni od 1.25—4 m, 15—30 cm šir., 20 mm, fco meja, 2 vag. den. 530, bl. 530, zaklj. 530; bastings, 63/150 mm, 63/163 mm, 63/178 mm, fco meja bl. 590; deske pod mero, 20, 25 in 30 mm, fco meja den. 490; bukovo oglje — praška, fco Borovnica den. 20; pšenica bačka, fco bč. postaja bl. 275; pšenica domača, fco Ljubljana den. 265; koroza slavonska, par. slav. postaja, 1 vag. den. 216, bl. 216, zaklj. 216; oves slav, fco Postojna, trans. bl. 190; krompir, rožnati, fco štajerska postaja, 2 vag. den. 59, bl. 59, zaklj. 59; laneno seme, Ia, fco Ljubljana den. 540.

TRŽNA POROČILA.

Ljubljanski trg. Cene na trgu so ostale skoro iste. Podražile so se bosanske češplje od 4 na 5 Din ter fižol v stročju. Nanovo so se pojavile domače breskve in med v satovju. Domačega sadja je bilo v izobilju, zlasti jabolk in hrušk, manj pa je bilo domačih češpelj. Čuti se pomanjkanje brusnic, po katerih ljudje zelo povprašujejo, a jih ni skoraj nič na trgu. Cena jajcam je ostala pri 3 Din za par, a se jo je komaj vzdrževalo, ker jih največ prekupci železničarji pokupijo po kmetih. Tozadevno bi morale politične oblasti in železniško ravnateljstvo vendar nekaj ukreniti. Na prodaj so bili prvi divji zajci in jerebice. Uvedena je akcija za znižanje cen kruha. — Goveje meso v mesnicah po mestu 16—19 Din, na trgu: I. vrste 18, II. 15, III. 9; kg je-

zika 18—19, v ampov 9—10, pljuč 6—8, jeter, ledic, možganov 18—19, loja 7.50 do 10; telečje meso I. vrste 20, II. 17, jetra 25—30, pljuča 20; prašičje meso I. vrste 27.50, II. 20—25, pljuča 10, jetra 15—20, ledice 27.50, kg glave 7.50, parkljev 5, trebušne slanine 25—26, ribe in sala 29—30, močane slanine 28, slanine kranjskih prašičev 22.50—25, slanina na debelo 29, masti 30—31, šunke 35—37, 1 kg prekajenega mesa 30—35, prekajenih parkljev 12, prekajene glave 15, jezika 35, koštrunovega mesa 14—15, kozličevine 20—22, konjskega mesa I. 12, II. 9—10. Klobase: 1 kg krakovskih in debrecinskih klobas 44, hrenovk, safalad, posebnih 35, tlačenk 20, polprekajenih kranjskih 32—40, suhih kranjskih 67, prekajene slanine 30—35. Perutnina: majhen piščanec 12—15, večji 15—28, kokoš 23—35, petelin 25—40, raca 25 do 30, domač zajec, manjši 8—12, večji 13 do 18. Divjačina: divji zajec 40 Din. Ribe: 1 kg krapa 26—32.50, šljajna 25—30, ščuke 25—30, postrvi 55—60, klina 13.50 do 15, mreje 17.50—20, pečenke 8 do 12.50. Mleko, jajca, sir: liter mleka 2.50 do 3, kg surovega masla 45—50, čajnega masla 60—65, masla 40—50, bohinjkega sira 38, sirčka 9—10, eno jajce 1.50. Pijače: liter starega vina 16—24, novega 12—14, čaša piva 4.25—4.50, vrček piva 4.25, steklenica 5. Kruh: 1 kg belega 6.50, črnega in rženega 5.50. Sadje: 1 kg luksuznih jabolk 8, jabolk I. vrste 7, II. 6, III. 2.50—5, luksuznih hrušk 12, hrušk I. vrste 8, II. 6, III. 2.50—4, ena limona 0.75—1, kg svežih fig 12, orehov 10, luščenih orehov 35, češpelj 3—5, breskev 6—10, grozdja 8—14, suhih hrušk 9, suhih češpelj 18. Specerijsko blago: 1 kg Portorico kave 68—72, Santos 52—56, Rio 44—52, žgane kave od 56—100, kristalnega sladkorja 14, sladkorja v kockah 16, kavne primesi 24, riža I. vrste 10—12, II. vrste 8—10, liter namiznega olja 22, jedilnega 19, vinskega kisa 4.50, navadnega 2.50, 1 kg soli 4.50, celega popra 34, mletega 36, paprike II. vrste 20, sladke paprike 52, liter petroleja 7, 1 kg testenin I. vrste 14, II. vrste 10.50, pralnega luga 3.75, čaja 72—120. Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 00 5.50, št. 0 5.25, št. 1 5, št. 2 4.70, št. 3 4.25, št. 4 3.50, št. 5 4.25, št. 6 2.60, kaše 6, ješprenja 6—7, ješprenjčka 10—14, otrobov 2.50, koruzne moke 3.50, koruznega zdroba 4.50, pšeničnega zdroba 6.50, ajdove moke I. vrste 9, II. vrste 7, ržene moke 5.50. Žito: 1 q pšenice 300 do 310, rži

275—300, ječmena 220—230, ovs 220 do 270, prosa 330, koroze 245, ajde 325 do 335, fižola, ribičana 400, prepelčarja 350, graha 400, leče 600. Kuriivo: 1 tona premoga 270—460, 1 m³ trdih drv, 140—180, mehkih 100. Krma: 1 q sladkega sena 75, polsladkega 50, kislega 40, slame 50. Zelenjava in gobe: 1 kg solate 5—6, radiča 7—8, zgodnjega zelja 1—1.50, rdečega zelja 3—4, kislega zelja 2—3, karfiol 10—20, kolerab 4—5, špinace 8, paradižnikov 3, kumar 0.75 do 1, buč 0.75—1, fižola v stročju 6—8, luščenega fižola 3—4, čebule 2—2.50, česna 15, krompirja 1—1.25, repe 0.50, kisle repe 3, korenja 3—5, peteršilja in zelenjave za juho 7, merica jurčkov 5—6 Din. — Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani, dne 12. septembra 1925.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 18. septembra t. l. ponudbe glede vezave knjig in ponudbe glede dobave map. Predmetni pogoji so na vpogled pri Ekonomskem odeljenju direkcije državnih železnic v Ljubljani. — Intendantsko slagalište mornarice v Tivtu sprejema do 15. septembra t. l. ponudbe glede dobave čevljarjskih potrebščin. Direkcija državnog rudnika Ljubljana sprejema do 20. septembra t. l. ponudbe glede dobave samokolnic. — Direkcija državnog rudnika Breza sprejema do 1. oktobra t. l. ponudbe glede dobave turbosesalk. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 18. septembra t. l. pri Komandi Dravske diviz. oblasti v Ljubljani glede dobave 920.000 kiloramov moke. — Dne 21. septembra t. l. pri Intendantskem slagalištu Dravske diviz. oblasti v Ljubljani glede dobave živil: namizn. olja, svinjske masti, makaron, riža, pšeničnega zdroba, sladkorja, žitne kave in Frankove cikoriije. — Dne 26. septembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave telegrafskega orodja. — Dne 29. septembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 2500 kg mehkega svinca. — Dne 30. septembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave gumijevih cevi. — Dne 1. oktobra t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani dne 3. oktobra t. l. pa pri komandi vojn. okruga v Mariboru glede dobeve sena in slame. **Dobave.** Direkcija drž. železnic v

Ljubljani sprejema do 25. septembra t. l. ponudbe glede dobave okroglega železa in martinovega jekla; glede dobave kvadratnega železa in martinovega plovnega jekla; glede dobave kolesnih obročev; do 29. septembra t. l. ponudbe glede dobave Martinovega plovnega železa in glede dobave okroglega železa. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju direkcije državnih železnic v Ljubljani. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 3. oktobra t. l. pri direkciji drž. železnic v Zagrebu glede dobave 87.000 kg okroglega železa; pri direkciji drž. železnic v Subotici glede dobave kartona za biljete; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave svinca, svinčene pločevine, svinčenih cevi in pocinkane pločevine. — Dne 5. oktobra t. l. pri direkciji drž. železnic v Zagrebu glede dobave jeklenih ogujenih cevi; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave rebraste pločevine. — Dne 6. oktobra t. l. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave krtač, modre galice in salmiakove soli; pri direkciji drž. železnic v Sarajevu glede dobave krp in bombaža ter glede dobave jeklene žice, jeklene pločevine in jekl. kroglic; pri direkciji drž. železnic v Subotici glede dobave drv. — Dne 7. septembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave strojev.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 18. septembra t. l. ponudbe glede dobave tiskovin; do 29. septembra t. l. glede dobave medene pločevine, medene žice, rudeče litine, bakrene pločevine in »Paklong« pločevine ter glede dobave železne pločevine in pocinkane železne pločevine. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju direkcije državnih železnic v Ljubljani. Direkcija državnog rudnika Breza sprejema do 25. septembra t. l. ponudbe glede dobave 500 kg bencina ter glede dobave stekla (Solin). — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 3. oktobra t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave desk. — Dne 5. oktobra t. l. pri Upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave drv. — Dne 7. oktobra t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave bandaž.

Predmetni oglasi s natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovsko in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

ESENCI

za rum, konjak, likerje in žganje

Ekstrakti in arome

za nealkoholne pijače vseh vrst

Koncentrirani sadni eteriza aromaliziranje kandi-
ditov in sladčič**PRAVI MALINOVEC**

Sadni grog (Punsch)

= Limonov sok =

priporočila:

Srečko Potnik in drug

Ljubljana, Metelkova ul 13

!! Zahtevajte cenike !!

Colombo Ceylon Tea
'Adria' prašek za pecivo
Vanilin sladkor

Prvorazredni moderni brzo-pisalni stroj

STOEWER RECORD

Vrhunec inomehanike.

Zastojstvo:

Ludovik Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/I.

Originalne potrebščine za Opalograph (Fixat, Preserval).

Spagodreto in vse vrste vrvarskih izdelkov ter v to stroko spadajoče blago dobile v skladišču **„KONOPJUTA“** Ljubljana Gosposvetska 2Naročajte
Razširjajte**TRGOVSKI LIST!****Damske flor nogavice**

v vseh barvah in vrstah od Din 18—naprej, moške nogavice, dokolenke, obočje nogovice, valna, bombaž, žepni robc, modni pasovi, toaletne potrebščine, ščetke za zobe, oblike in čevlje itd. v največji izbiri in po najnižji ceni pri

Josip Petelinc

LJUBLJANA

Na veliko! Na malo!

KJE SE KUPI?

Le pri tvrdki

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znanih znamk

Grilzner - Adler - Phönix.

Istotom posamezne dele za stroje in kolesa, igle, jermena, pnevmatika.

Prut o vezanju na stroj brezplačen!

Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

TISKARNA „MERCUR“

TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posetnice in razglednice. Izvršuje vsakovrsne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjigovoznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL 13. - TELEFON 552